

Předmluva	7
1 POTŘEBY NEMOCNÉHO V OŠETŘOVATELSTVÍ	9
1.1 Potřeby nemocného v ošetrovatelském procesu	9
1.1.1 Bio-psycho-sociální jednotka organismu	9
1.1.2 Pojem potřeby člověka	10
1.2 Vztah motivace a potřeb	11
1.3 Klasifikace potřeb	11
1.3.1 Index biogenních potřeb	12
1.3.2 Index psychogenních potřeb	13
1.4 Hierarchie potřeb podle Maslowa	13
1.4.1 Maslowovy teze o vyšších potřebách	14
1.4.2 Maslowova charakteristika seberealizace	15
1.5 Nemocný člověk a jeho potřeby	16
1.5.1 Faktory, které modifikují uspokojování potřeb člověka	16
1.6 Sociální potřeby (Trejtnarová)	17
1.6.1 Potřeba místa	18
1.6.2 Potřeba podnětu, péče, výživy	18
1.6.3 Potřeba podpory a opory	19
1.6.4 Potřeba ochrany a bezpečí	19
1.6.5 Potřeba limitu	20
1.7 Komunikace s nemocným	21
1.7.1 Základy profesní komunikace	21
1.7.2 Podpůrné metody komunikace a saturace potřeb nemocného (Plašilová, Trejtnarová)	22
1.8 Využití poznatků o potřebách v práci sestry	29
2 HODNOCENÍ ÚROVNĚ SEBEPÉČE A SOBĚSTAČNOSTI NEMOCNÉHO	31
2.1 Aktivity denního života	31
2.1.1 Potřeby nemocného a aktivity denního života	31
2.1.2 Potřeby člověka a aktivity denního života ve vybraných ošetrovatelských modelech	32
2.2 Sebepéče a soběstačnost	32
2.2.1 Hodnocení sebepéče a soběstačnosti	32
2.2.2 Klasifikace funkčních úrovní sebepéče podle M. Gordonové	33
2.2.3 Testy na hodnocení sebepéče a soběstačnosti nemocného	34
2.3 Ošetrovatelská diagnostika	35
2.3.1 Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	35
2.3.2 Očekávané výsledky	36
3 OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O POHYBOVOU AKTIVITU	39
3.1 Pohyb a tělesná aktivita	39
3.1.1 Význam tělesné aktivity pro člověka	39
3.1.2 Pohyb a aktivita v ošetrovatelském procesu	40
3.1.3 Potřeba pohybu a aktivity	40
3.2 Faktory ovlivňující aktivitu a pohyb	41
3.2.1 Fyziologické a biologické faktory	41
3.2.2 Psychicko-duchovní faktory	46
3.2.3 Sociálně-kulturní faktory	46
3.2.4 Faktory životního prostředí	46
3.3 Poruchy hybnosti	46
3.3.1 Poruchy polohy - imobilizační syndrom	47
3.3.2 Poruchy postoje, chůze, koordinace	49
3.4 Ošetrovatelská anamnéza	51
3.4.1 Vyšetření hybnosti nemocného	51
3.4.2 Hodnocení sebepéče a soběstačnosti	51
3.4.3 Rozhovor s nemocným	51
3.5 Ošetrovatelská diagnostika	52
3.5.1 Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	52
3.5.2 Očekávané výsledky	56
3.6 Ošetrovatelské intervence	58
3.6.1 Mobilizace	58
3.6.2 Kondiční cvičení	59
3.6.3 Prevence tromboembolické choroby	61
4 OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O HYGIENU NEMOCNÉHO A OBLÉKÁNÍ	63
4.1 Význam hygienické péče pro člověka	63
4.1.1 Potřeba hygieny	63
4.1.2 Hygiena a oblékání v ošetrovatelském procesu	64
4.2 Faktory ovlivňující hygienu a oblékání	64
4.2.1 Fyziologické a biologické faktory	64
4.2.2 Psychicko-duchovní faktory	65
4.2.3 Sociálně-kulturní faktory	65
4.2.4 Faktory životního prostředí	66
4.3 Změny na kůži	66

4.4	Ošetrovatelská anamnéza	68
4.4.1	Hodnocení celkové úpravy a vzhledu nemocného	68
4.4.2	Posouzení stavu kůže	68
4.4.3	Identifikace rizikových nemocných	68
4.4.4	Hodnocení soběstačnosti nemocného	69
4.4.5	Rozhovor s nemocným	69
4.5	Ošetrovatelská diagnostika	70
4.5.1	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	70
4.5.2	Očekávané výsledky	71
4.6	Ošetrovatelské intervence	72
4.7	Ošetrovatelská problematika dekubitů (Trejtnarová)	74
4.7.1	Definice	74
4.7.2	Historie	74
4.7.3	Etiologie	74
4.7.4	Klasifikace dekubitů	75
4.7.5	Ošetrovatelská anamnéza	77
4.7.6	Ošetrovatelská diagnostika	79
4.7.7	Očekávané výsledky	79
4.7.8	Ošetrovatelské intervence	79
5	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O SPÁNEK A ODPOČINEK	81
5.1	Charakteristika spánku a odpočinku	81
5.1.1	Spánek a odpočinek v ošetrovatelském procesu	81
5.1.2	Potřeba spánku	82
5.2	Faktory ovlivňující spánek a odpočinek	82
5.2.1	Byologicko-duchovní faktory	82
5.2.2	Psychicko-duchovní faktory	86
5.2.3	Sociálně-kulturní faktory	87
5.2.4	Faktory životního prostředí	87
5.3	Poruchy spánku	87
5.4	Ošetrovatelská anamnéza	88
5.4.1	Anamnéza spánku	88
5.4.2	Fyzikální vyšetření	88
5.4.3	Diagnostické studie	88
5.4.4	Rozhovor s nemocným	88
5.5	Ošetrovatelská diagnostika	89
5.5.1	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	89
5.5.2	Očekávané výsledky	90
5.6	Ošetrovatelské intervence	90
6	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O VÝŽIVU NEMOCNÉHO	93
6.1	Správná výživa	93
6.1.1	Potřeba výživy	94
6.1.2	Výživa v ošetrovatelském procesu	94
6.2	Faktory ovlivňující výživu	94
6.2.1	Fyziologické a biologické faktory	95
6.2.2	Psychicko-duchovní faktory	96
6.2.3	Sociálně-kulturní faktory	97
6.2.4	Faktory životního prostředí	97
6.3	Poruchy výživy	97
6.4	Ošetrovatelská anamnéza	98
6.4.1	Posouzení stavu výživy (metoda „ABCD“)	98
6.4.2	Identifikace nemocných s rizikem problémů ve výživě	99
6.4.3	Hodnocení sebepěče a soběstačnosti nemocného	101
6.4.4	Rozhovor s nemocným	101
6.5	Ošetrovatelská diagnostika	102
6.5.1	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	102
6.5.2	Očekávané výsledky	102
6.6	Ošetrovatelské intervence	105
7	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O VYPRAZDŇOVÁNÍ NEMOCNÉHO	107
7.1	Vyprazdňování moče a stolice	107
7.1.1	Potřeba vyprazdňování	107
7.1.2	Vyprazdňování v ošetrovatelském procesu	108
7.2	Faktory ovlivňující vyprazdňování	108
7.2.1	Fyziologicko-biologické faktory	108
7.2.2	Psychicko-duchovní faktory	110
7.2.3	Sociálně-kulturní faktory	110
7.2.4	Faktory životního prostředí	111
7.3	Poruchy vyprazdňování	111
7.3.1	Poruchy vyprazdňování stolice	111
7.4	Ošetrovatelská anamnéza	114
7.4.1	Hodnocení vyprazdňování	114
7.4.2	Hodnocení soběstačnosti a sebepěče nemocného	114
7.4.3	Rozhovor s nemocným	115
7.5	Ošetrovatelská diagnostika	116
7.5.1	Kategorie ošetrovatelských diagnóz NANDA	116
7.5.2	Očekávané výsledky	119
7.6	Ošetrovatelské intervence	120

8	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES V PÉČI O DÝCHÁNÍ	122
8.1	Charakteristika dýchání	122
	8.1.1 Dýchání v ošetřovatelském procesu	122
	8.1.2 Potřeba dýchání	123
8.2	Faktory ovlivňující dýchání	123
	8.2.1 Biologicko-fyziologické faktory	123
	8.2.2 Psychicko-duchovní faktory	124
	8.2.3 Sociálně-kulturní a ekologické faktory	124
8.3	Poruchy dýchání	125
8.4	Ošetřovatelská anamnéza	127
	8.4.1 Hodnocení dýchání	127
	8.4.2 Rozhovor s nemocným	128
8.5	Ošetřovatelská diagnostika	128
	8.5.1 Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	128
	8.5.2 Očekávané výsledky	130
8.6	Ošetřovatelské intervence	131
	8.6.1 Správné dýchání	131
	8.6.2 Poloha nemocného	131
	8.6.3 Dechová gymnastika, nácvik dýchání	132
	8.6.4 Podpora expektorace	134
	8.6.5 Prevence pneumonií a atelektáz	135
9	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES U NEMOCNÉHO S BOLESTÍ	137
9.1	Bolest	137
	9.1.1 Definice bolesti	137
	9.1.2 Konceptuální model bolesti	138
	9.1.3 Bolest v ošetřovatelském procesu	139
9.2	Faktory ovlivňující bolest	139
	9.2.1 Fyziologické a biologické faktory	139
	9.2.2 Psychicko-duchovní faktory	142
	9.2.3 Sociálně-kulturní faktory	143
9.3	Hodnocení bolesti	143
9.4	Ošetřovatelská anamnéza	146
	9.4.1 Rozhovor s nemocným	146
9.5	Ošetřovatelská diagnostika	146
	9.5.1 Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	146
	9.5.2 Očekávané výsledky	147
9.6	Ošetřovatelské intervence	148
	9.6.1 Obecné zásady	148
	9.6.2 Léčba bolesti	149
	9.6.3 Psychoterapie bolesti	151
10	JISTOTA A BEZPEČÍ V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU	153
10.1	Jistota a bezpečí	153
	10.1.1 Jistota a bezpečí v ošetřovatelském procesu	154
	10.1.2 Potřeba jistoty a bezpečí	154
10.2	Faktory ovlivňující jistotu a bezpečí	155
	10.2.1 Fyziologicko-biologické faktory	155
	10.2.2 Psychicko-duchovní faktory	156
	10.2.3 Sociálně-kulturní faktory, faktory životního prostředí	157
	10.2.4 Faktory životního prostředí	157
10.3	Psychická odezva neuspokojené potřeby jistoty bezpečí - strach, úzkost, hněv, smutek	157
10.4	Ošetřovatelská anamnéza	158
	10.4.1 Rozhovor s nemocným	158
10.5	Ošetřovatelská diagnostika	159
	10.5.1 Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	159
	10.5.2 Očekávané výsledky	162
10.6	Ošetřovatelské intervence	163
11	KOGNITIVNÍ POTŘEBY V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU (Plašilová)	166
11.1	Pojem kognice	166
	11.1.1 Systém kognitivních funkcí jako podstata kognitivních potřeb	167
	11.1.2 Kognitivní procesy v ošetřovatelském procesu	168
11.2	Faktory ovlivňující kognitivní funkce	168
	11.2.1 Biologicko-fyziologické faktory	169
	11.2.2 Psychicko-duchovní faktory	170
	11.2.3 Sociálně-kulturní faktory	171
	11.2.4 Faktory životního prostředí	171
11.3	Poruchy kognitivních funkcí	171
11.4	Ošetřovatelská anamnéza	174
	11.4.1 Rozhovor s nemocným – otázky na posuzování stavu kognitivních funkcí	174
	11.4.2 Hodnotící škály	177
	11.4.3 Chování, které signalizuje poruchu kognitivních funkcí	178
11.5	Ošetřovatelská diagnostika	178
	11.5.1 Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	178
	11.5.2 Očekávané výsledky	180
11.6	Ošetřovatelské intervence	180

12	SEBEKONCEPCE A SEBEÚCTA V OŠETŘOVATELSKÉM PROCESU	185
12.1	Pojem sebekoncepce a sebeúcta	185
12.1.1	Složky sebekoncepce	186
12.1.2	Sebekoncepce a sebeúcta v ošetřovatelském procesu	187
12.2	Faktory ovlivňující sebekoncepci a sebeúctu člověka	187
12.2.1	Biologicko-fyziologické faktory	187
12.2.2	Psychicko-duchovní faktory	189
12.2.3	Sociálně-kulturní faktory	190
12.3	Ošetřovatelská anamnéza	191
12.3.1	Hodnocení a posuzování sebekoncepce a sebeúcty člověka	191
12.3.2	Chování spojené s nízkou sebeúctou	192
12.3.3	Rozhovor s nemocným	192
12.4	Ošetřovatelská diagnostika	193
12.4.1	Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	193
12.4.2	Očekávané výsledky	195
12.5	Ošetřovatelské intervence	196
13	OŠETŘOVATELSKÝ PROCES A STRES	198
13.1	Stres	198
13.1.1	Co bychom měli vědět o stresu	198
13.1.2	Vysvětlení pojmu (definice stresu)	198
13.1.3	Stresogenní faktory	199
13.2	Faktory ovlivňující vznik a zvládnání stresu	200
13.2.1	Fyziologicko-biologické faktory, stresová reakce, GAS	200
13.2.2	Psychicko-duchovní faktory	202
13.2.3	Sociálně-kulturní faktory, sociální opora	203
13.2.4	Faktory životního prostředí	203
13.3	Nemocný člověk a stres	204
13.3.1	Typy stresových reakcí	204
13.3.2	Vliv stresu na zdravotní stav	204
13.3.3	Odolnost proti stresu	205
13.3.4	Metody zvládnání stresu	205
13.4	Ošetřovatelská anamnéza	207
13.4.1	Příznaky prožívaného stresu, hodnocení stresu	207
13.4.2	Rozhovor s nemocným	207
13.5	Ošetřovatelská diagnostika (Plašilová, Trejtnarová)	208
13.5.1	Kategorie ošetřovatelských diagnóz NANDA	208
13.5.2	Očekávané výsledky	213
13.6	Ošetřovatelské intervence (Plašilová, Trejtnarová)	215
14	MODEL MARJORY GORDONOVÉ – „FUNKČNÍ TYPY ZDRAVÍ K SYSTEMATICKÉMU, OŠETŘOVATELSKÉMU POSOUZENÍ STAVU ZDRAVÍ KLIENTA/PACIENTA, RODINY A KOMUNITY (Mastiliaková)	219
14.1	Význam vzniku modelu M. Gordonové pro moderní ošetřovatelskou praxi	219
14.2	Základní charakteristika struktury - Funkčních typů zdraví	219
14.3	Funkční a dysfunkční typy zdraví podle M. Gordonové	220
14.4	Posuzování zdraví – dospělého klienta/pacienta	221
14.4.1	Soubor položek k posouzení stavu zdraví dospělého klienta/pacienta	221
14.4.2	Příklady otázek k vedení rozhovoru s dospělým klientem/pacientem	226
14.4.3	Obsah (elektronického) formuláře pro ošetřovatelskou anamnézu	229
14.5	Posuzování zdraví – kojence/dítěte	230
14.5.1	Soubor položek k posouzení stavu zdraví dítěte do 7 let	230
14.6	Posuzování zdraví – rodiny	234
14.6.1	Soubor položek k posouzení stavu zdraví rodiny	234
14.7	Posuzování zdraví – komunity	237
14.7.1	Soubor položek k posouzení stavu zdraví komunity	238
14.8	Marjory Gordonová – průkopnice elektronické zdravotnické dokumentace	242
	PŘÍLOHY	243
	Příloha č. 1 Kazuistika (Mastiliaková).....	243
	Příloha č. 2 NANDA Taxonomie ošetřovatelských diagnóz 2015 - 2017 (Mastiliaková).....	248
	Příloha č. 3 NANDA I Taxonomie ošetřovatelských diagnóz 1994	257
	POUŽITÁ LITERATURA	259